

VANGRAMBEREN, Victor, priester, medewerker van de Frontbeweging (Everberg 29 april 1885 - Erps-Kwerps 27 mei 1970).

Na op 19 september 1908 tot priester te zijn gewijd werd hij leraar aan het St.-Maria-Instituut te Schaarbeek. Op 5 augustus 1914 werd hij legeraalmoezenier en bleef op het front tot hij op 15 april 1918 werd verbonden aan het militair hospitaal te Cap Ferrat. Hij werkte nog als aalmoezenier in het hospitaal te Saint-Lunaire en te Chambéry. Op 30 augustus 1919 werd hij gedemobiliseerd. Hij ontving diverse eretekens. Na de oorlog was hij, tot 1927, onderpastoor te St.-Joosten-Node en van 1927 tot '65 pastoor-deken te Zaventem. In zijn parochiewerk spande hij zich in voor de uitbreiding van het onderwijs en voor de sociale organisaties.

Aan het IJzerfront was Vangramberen een zeer actief element in de beweging rondom het Secretariaat der Katholieke Vlaamsche Hoogstudenten (SKVH). In de lente van 1916 hielp hij de nodige financiën bijeenbrengen ten einde in het college te Veurne een bestendig secretariaat te kunnen oprichten. Samen met Frans Daels, August van Cauwelaert en Hilaire Gravez beheerde hij dit fonds. Hij richtte voor het Secretariaat in het Veurnse college een wetenschappelijke uitleenbibliotheek op, die de frontsoldaten moest helpen bij hun streven naar zelfvervolmaking. In de serie publikaties van het SKVH schreef hij een bijdrage over „maatschappijleer”. Hij werd een der vaste medewerkers van het dagblad *De Belgische Standaard*, waarin hij de invloed van Maria Belpaire niet zo waardeerde. Hij stelde een raad van medewerkers voor die de redacteur pater Ildefons Peeters zou bijstaan om het blad druktechnisch, propagandistisch en redactioneel te verbeteren. Toen er spanning ontstond in de kring die *De Belgische Standaard* steunde, was Vangramberen de woordvoerder van de oppositie. Hij betoogde dat het blad niet het werk van enkelingen mocht blijven, maar dat van „de denkers op het front” moest worden, wat als een „activistische” opvatting werd bestreden. Er werd toen een overeenkomst bereikt, maar later was Vangramberen, samen met Frans Daels, Adiel Debeuckelaere, Joris van Severen e.a., ondertekenaar van het akkoord waardoor een andere publikatie, *Ons Vaderland*, op 18 september 1916 het orgaan van de frontsoldaten werd. Victor Vangramberen werd na de oorlog geloofd om zijn belangrijke rol in deze actie en als „kampioen van het volledig SKVH-programma”.

LITERATUUR : F.E. van Moere, *Werkers van SKVH in de oorlog*, in *Ons Volk Ontwaakt* (1920, p. 112-113); - P. Hildebrand, *Het Vlaamsgezinde dagblad De Belgische Standaard* (1957); - J.R. Leconte, *Aumôniers militaires belges de la guerre 1914-1918* (1969); - H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914-1939*, I (1969). **GASTON DURNEZ**